

ANAYASA HUKUKU DERSİ
2012–2013 GÜZ DÖNEMİ ARA SINAVI
(İktisat, İktisat İÖ ve Maliye Bölümleri)

CEVAP ANAPTARI

A. ÇOKTAN SEÇMELİ SORULAR

1- Aşağıdakilerden hangisi devletin unsurlarından değildir?

- a) Ülke
- b) Toprak
- c) Millet
- d) Siyasal İktidar
- e) Bağımsızlık

2- Aşağıdakilerden hangisi federal devletin özelliklerinden değildir?

- a) Federe devletlerin sözleşmeyle bir araya gelmesinden oluşur
- b) Federal ve federe olmak üzere ikili hukuk sistemi vardır
- c) Federe devletlerin uluslararası kişiliği yoktur
- d) Federal ve federe yetkiler anayasa ile bölüştürülür
- e) Federalizm devletlerin birleşmesi veya ayrılması yoluyla oluşabilir

3- Aşağıdakilerden hangisi katı anayasa için söylenemez?

- a) Sadece yazılı anayasalar katı olabilir
- b) Katı anayasalar değiştirilemez maddeler içerebilir
- c) Anayasanın değiştirilmesinin belli bir süre kısıtlanması onu katı anayasa yapar
- d) Katı anayasalarda anayasa değişikliği için kanunlardan farklı bir değiştirme yöntemi olamaz
- e) Katı anayasaların değiştirilmesi için nitelikli çoğunluk istenebilir

4- Anayasacılık ve anayasalarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- a) Anayasaların amacı siyasal iktidarı uluslararası alanda güçlendirmektir
- b) Siyasal iktidarın birey karşısında sınırlandırılması
- c) Bireylerin hak ve özgürlüklerin güvenceye alınması
- d) Devletin temel organlarının kuruluş ve işleyişinin belirlenmesi
- e) Siyasal iktidarın el değiştirilmesiyle ilgili temel kuralların belirlenmesi

5- Asli kurucu iktidar için aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Hukuk boşluğunda ortaya çıkar
- b) Yeni bir anayasa yapma gücüdür
- c) Sınırsızdır
- d) Hukuk dışıdır
- e) Yetkisini anayasadan alır

6- Aşağıdaki durumların hangisinde asli kurucu iktidardan söz edilemez?

- a) Savaş sonrası yeni bir devletin ortaya çıkması
- b) İki ülkenin birleşerek federal devlet kurması
- c) Bir devletin sömürgelelikten kurtulması
- d) **Toplumsal ihtiyaçlar karşısı anayasada köklü değişiklik ihtiyacı**
- e) Devrim

7- Aşağıdakilerden hangisi bir anayasa yapım yöntemi değildir?

- a) Ferman
- b) Misak
- c) **Teşrii referandum**
- d) Kurucu Referandum
- e) Kurucu Meclis

8- Tali kurucu iktidar için aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Yetkisini anayasadan alır
- b) Anayasayı değiştirme gücüdür
- c) Anayasanın koyduğu usulle sınırlıdır
- d) Tali kurucu iktidar anayasanın değiştirilemez maddelerini değiştiremez
- e) **Anayasayı değiştirirken usulü kendisi belirler**

9- Aşağıdakilerden hangisi Avrupa modeli anayasa yargısının özelliklerinden değildir?

- a) Merkezi denetim vardır
- b) Anayasaya aykırı alt norm iptal edilir
- c) Hem öncesel, hem de sonrasal denetim söz konusu olabilir
- d) *Erga omnes* etki söz konusudur
- e) Anayasa Mahkemesine soyut veya somut norm denetimi yoluyla davanın taşınması mümkün olabilir

AÇIKLAMA: Tüm cevap şıkları doğru olduğundan, soru iptal edilmiş ve puan değeri sınav katılan tüm öğrencilere dağıtılmıştır.

10- Aşağıdakilerden hangisi Türkiye’de anayasa yargısının özelliklerinden değildir?

- a) Merkezi denetim vardır
- b) Anayasaya aykırı alt norm iptal edilir
- c) **Hem öncesel, hem de sonrasal denetim söz konusu olabilir**
- d) İptal davası yoluyla soyut norm denetimi mümkündür
- e) Davayı gören mahkemenin kanunun anayasaya aykırı olduğu iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurması mümkündür

11- Aşağıdakilerden hangisi Amerikan modeli anayasa yargısının özelliklerinden değildir?

- a) Yaygın denetim vardır
- b) Sadece sonrasal denetim söz konusudur
- c) **Sadece öncesel denetim söz konusudur**
- d) Anayasaya aykırı alt norm ihmal edilir
- e) *Inter partes* etki söz konusudur

12- Demokrasinin özellikleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Etkin siyasal makamlar seçimle işbaşına gelir
- b) Temel hak ve özgürlükler anayasa güvencesindedir
- c) Seçimler açık, sayım gizli yapılır
- d) Seçimler makul bir süre aralığında yapılır
- e) Muhalefetin iktidar olma şansı vardır

13- Yarı-doğrudan demokrasi araçlarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- a) Alınacak kararlarla ilgili halkın görüşüne başvurmaktır
- b) Halk teşebbüsü, belli sayıda seçmenin kanun teklifinde bulunabilmesidir
- c) Halk vetosu, memnun olunmayan temsilcilerin azledilmesidir
- d) Referandum alınacak bir kararın halkın oyuna sunulmasıdır
- e) Referandum anayasa değişikliği veya bir yasanın kabulü için yapılabilir

14- “Elbette ki, karar verme hakkı sandıktan galip çıkanındır” sözünü söyleyen kimsenin demokrasi anlayışı, aşağıdakilerden hangisiyle ifade edilebilir?

- a) Temsili demokrasi
- b) Çoğunlukçu demokrasi
- c) Militan demokrasi
- d) Çoğulcu demokrasi
- e) Doğrudan demokrasi

15- Aşağıdakilerden hangisi temsili vekâletin özelliklerinden değildir?

- a) Temsilcilerin tüm milleti temsil etmesi
- b) Egemenliğin bölünmezliği
- c) Temsilcinin ücretinin seçmenler tarafından karşılanması
- d) Temsilcilerin azledilememesi
- e) Millet egemenliği ilkesine dayanması

16- Aşağıdakilerden hangisinde kuvvetlerin yürütmede birleşmesi söz konusu değildir?

- a) Mutlak monarşi
- b) Meşrutî monarşi
- c) Totaliter cumhuriyet
- d) Otoriter cumhuriyet
- e) Diktatörlük

17- Aşağıdakilerden hangisi parlamenter sistemlerde hükümeti denetleme araçlarından biri değildir?

- a) Soru
- b) Gensoru
- c) Meclis soruşturması
- d) Impeachment
- e) Gensoru görüşmesi sırasında güvenoyu istemi

18- Aşağıdakilerden hangisi başkanlık sisteminin özelliklerinden biri değildir?

- a) Hükümetin tek başlı olması
- b) Yasama üyelerinin yürütmeye görev alamaması
- c) Bütçeyi yasamanın onaylaması
- d) Yasamanın yürütmeyi düşürememesi
- e) Bakanların kolektif sorumluluğu

19- Aşağıdakilerden hangisi yarı-başkanlık sisteminin özelliklerinden biri değildir?

- a) Hükümetin tek başlı olması
- b) Hükümetin göreve başlamak için güvenoyu koşulu
- c) Bakanların kolektif sorumluluğu
- d) Yürütme organının yasama organını feshedebilmesi
- e) Kanunları Cumhurbaşkanının onaylaması

20- Aşağıdakilerden hangisi Bakanlar Kurulunun özelliklerinden biri değildir?

- a) Bakanlar Kurulu kolektiftir
- b) Bakanlar Kurulu kollejiyaldır
- c) Bakanlar Kurulu toplantıları gizlidir
- d) Başbakan bakanların koordinatörü konumundadır
- e) Bakanlar Kurulu kararları oyçokluğuyla alınır

B. ANLATIM SORUSU

“Temsilde adalet, yönetimde istikrar” ne anlama gelmektedir? Bu dengeyi sağlamak için hangi mekanizma geliştirilmiştir? Bu konuda Türkiye’deki mevcut durumu kısaca değerlendiriniz.

Temsilde adalet, seçmenlerin siyasal tercihlerinin parlamentoya hakkaniyetle yansımalarıdır. Başka bir anlatımla, seçimlerde siyasi partilerin aldıkları oy oranında milletvekiline sahip olmalarıdır. Yönetimde istikrar ise, parlamenter ve yarı-başkanlık sistemlerinde, çeşitli mekanizmalar yoluyla parlamentoya az sayıda partinin girmesini sağlayarak, böylelikle güçlü hükümetlerin kurulması ve parlamentonun işleyişine hız ve istikrar kazandırmaktır. Yönetimde istikrar sağlamak amacıyla seçim barajı getirilir. Seçim barajının hiç olmaması durumunda temsilde tam adalet sağlanır, ancak bu durumda parlamentoya girecek parti sayısı fazla olacağından, hükümetin kurulması ve parlamentoda kararların alınması zorlaşır. Seçim barajının yüksek olması ise, yönetimde istikrar getirirken temsilde adaleti ortadan kaldırır. Bu dengeyi sağlayabilmek için hem temsilde adalet hanel getirmeyecek, hem de istikrarı bozmayacak makul bir seçim barajı belirlenmelidir. Örneğin Türkiye’de seçim barajı %10’dur ve bu yönetimde istikrar lehine olduğundan ve temsilde adaleti zedelediği yönünde eleştirilmektedir. Seçim barajının yüksek olması aynı zamanda siyasette kutuplaşmanın da önemli bir sebebidir. TEPAV’ın araştırmasında, Türkiye açısından, temsilde adalet-yönetimde istikrar dengesinin korunması açısından, seçim barajı ideal olarak %4 olarak tespit edilmiştir.

C. UYGULAMA SORUSU

Aşağıda 12 Haziran 2011 Milletvekili Seçimlerinde Adana ilinde partilerin aldıkları oylar verilmiştir. 14 milletvekiline sahip Adana'da hangi parti, kaç milletvekili çıkarmıştır. (Not:%10 Seçim barajını sadece Adalet ve Kalkınma Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi ve Milliyetçi Hareket Partisi geçmiştir).

SİYASİ PARTİLER	OY SAYISI	SİYASİ PARTİLER	OY SAYISI
ADALET VE KALKINMA PARTİSİ	438.321	MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ	238.140
DEMOKRAT PARTİ	6.436	DOĞRU YOL PARTİSİ	2.055
CUMHURİYET HALK PARTİSİ	361.547	TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ	1.322
MİLLET PARTİSİ	2.178	MİLLİYETÇİ VE MUHAFAZAKAR PARTİ	856
LİBERAL DEMOKRAT PARTİ	332	BÜYÜK BİRLİK PARTİSİ	6.885
SAADET PARTİSİ	11.078	DEMOKRATİK SOL PARTİ	2.144
HAK VE EŞİTLİK PARTİSİ	2.183	BAĞIMSIZLAR	93.169
HALKIN SESİ PARTİSİ	5.265	TOPLAM GEÇERLİ OY SAYISI	1.171.911

UYARI: Sadece sonucu yazmanız değerlendirmeye alınmayacaktır. Mutlaka hesaplamayı aşağıdaki boş alana yapınız ve sonuçları açık bir şekilde gösteriniz.

Partiler	1	2	3	4	5	6	7	8	SONUÇ
AKP	438.321 (1)	219.161 (4)	146.107 (6)	109.580 (9)	87.664 (12)	73.054 (14)	62.617	54.790	6
CHP	361.547 (2)	180.774 (5)	120.516 (7)	90.387 (11)	72.309	60.258	51.650	45.193	4
MHP	238.140 (3)	119.070 (8)	79.380 (13)	59.535	47.628	39.690	34.020	29.768	3
Bağımsız	93.169 (10)	46.585	31.056	23.292	18.634	15.528	13.310	11.646	1

Veysel DİNLER
Öğretim Görevlisi

+90 364 2257700-1457
veyseldinler@hitit.edu.tr
<http://web.hitit.edu.tr/veyseldinler>
www.veyseldinler.com

Hitit Üniversitesi
İktisadi İdari Bilimler Fakültesi
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü
TOKİ Yerleşkesi 19040
Çorum/TURKEY

Posta/for correspondence: PK.45 Çorum/TR